

призводить до збільшення зовнішньої заборгованості. Проте у першу чергу цікавлять підприємства, які можуть забезпечити за короткий час повернення вкладеного капіталу з отриманням найбільшого прибутку. З огляду на це, більш перспективними в українській економіці для них є не виробництво сільськогосподарської продукції, а її переробка.

1. Офіційний сайт Держстату. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. The Global Innovation Index. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/Home>.
3. Офіційний сайт Аналітичного центру «Український інститут майбутнього». URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <http://minagro.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>.
6. Патица Н.І. Іноземні інвестиції в сільському господарстві України: сучасний стан та вплив на його розвиток. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 5 С. 26-31.

Степанова А.В.

студентка

Бондаренко Л.П.

к.е.н., доцент

Національний університет «Львівська політехніка»

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БЕЗКОНТАКТНИХ ПЛАТЕЖІВ В УКРАЇНІ

Використання інноваційних технологій особливого поширення набуло у фінансовому секторі, в першу чергу серед банківських установ. Одним з таких інноваційних напрямків банківських продуктів є сервіси безконтактної оплати із використанням пристроїв, що підтримують технологію NFC.

Головною з переваг безконтактної оплати є зручність і швидкість проведення операції, адже оплата проводиться, коли власник підносить безконтактну картку (чи пристрій) до терміналу, така транзакція займає в середньому 2-3 секунди. Додаткова економія часу полягає у відсутності потреби чекати на решту чи підписувати чеки. Окрім того, перевагою є й безпека розрахунків. Глобальна цифрова платформа токенизації забезпечує бекпеку і дає змогу перетворити будь-який пристрій із NFC-чипом та підключенням до інтернету на безпечний платіжний інструмент. Для максимального рівня захисту операцій створюється токен, 16-значна комбінація цифр, що прив'язана до номера банківської карти користувача і є унікальною для кожного підключеного пристрою. В свою чергу, реквізити банківської картки залишаються надійно захищеними, адже вони приховані при токенизованій оплаті [1].

Обмеженістю даного сервісу є те, що безконтактною оплатою можна скористуватись, якщо пристрій підтримує NFC, однак лише нові моделі смартфонів оснащені NFC-модулем. Переважна частка населення не має змоги дозволити собі купити більш дорогий гаджет, тому змушені використовувати платіжну картку чи готівку. Також, на жаль, значного поширення даний спосіб оплати не отримав, в більшій мірі через «старі звички» населення щодо переваг готівки. Відтак, 37% дорослого населення України досі не має банківських рахунків. Україна має один із найнижчих показників терміналізації МСБ серед країн Центральної та Східної Європи. Лише 38% представників малого і середнього бізнесу готові і приймають безготівкові платежі до оплати, в той час по Європі в цілому це понад 60%. Тобто 62% підприємств працюють лише з готівкою. Для порівняння, лідерами за рівнем терміналізації малого і середнього бізнесу є Чехія, Польща, Греція та Словаччина, де в середньому 75% підприємств мають опцію безготівкових розрахунків [1; 2].

За даними НБУ, станом на 1 січня 2019 року лише 10,7% платіжних карт в Україні є безконтактними (3,96 млн карток з 36,95 млн.), тобто кожна дев'ята активна платіжна картка. В той час як у Канаді 95% кредитних карток – безконтактні. Однак ця технологія набуває поширення в Україні, про що свідчить приріст безконтактних карток за 2015-2019 рр. (рис. 1).

Відомо, що з квітня 2019 року всі нові картки Visa повинні перейти на безконтакт, а «пластик» Mastercard з квітня 2021 року [3].

Наразі активним є розвиток інфраструктури для функціонування карток безконтактного розрахунку, чому сприяє постійне розширення мережі POS-терміналів. Значним поштовхом до розвитку інфраструктури стала вимога міжнародних платіжних систем з 1 січня 2016 року щодо встановлення нових платіжних терміналів виключно з модулем для безконтактного списування коштів. Відтак, 79,4% (221,5 тис. терміналів з 278,99 тис.) терміналів України підтримують NFC безконтактні платежі. Найчастіше українці розраховуються за допомогою NFC-пристроїв у супермаркетах, громадському транспорті, закладах громадського харчування та на АЗК [1; 4].

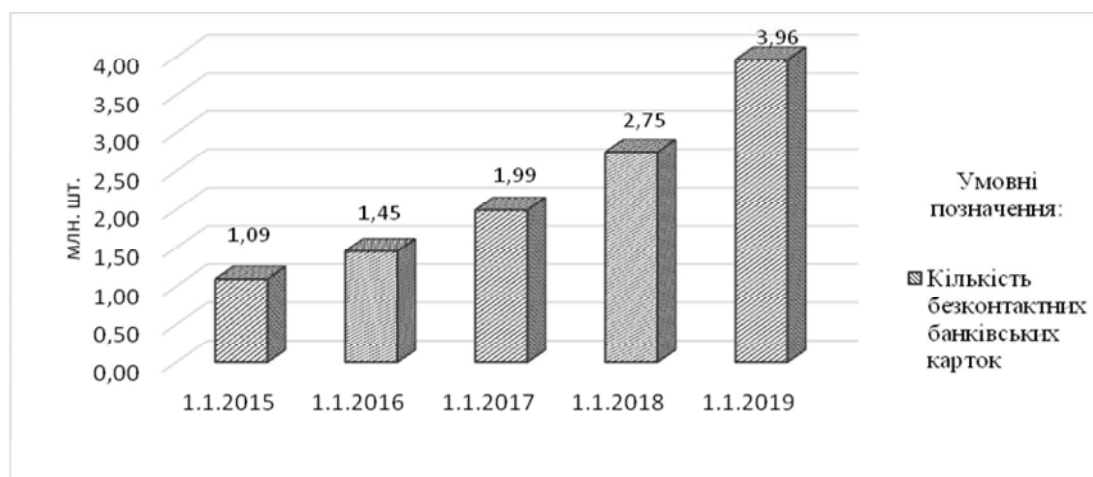

Рис. 1. Динаміка безконтактних банківських карток в Україні за 2015-2019 рр.

Джерело: систематизоване автором на основі даних НБУ [1]

В Україні функціонують три системи безконтактних розрахунків – Google Pay, Apple Pay і Garmin Pay. До даних систем Україна приєдналась зовсім недавно: Google Pay було впроваджено в листопаді 2017 року; Apple Pay в травні 2018 року; Garmin Pay розпочав своє функціонування в Україні в липні 2018 року.

Також варто зазначити, існує ліміт для проведення оплати без підтвердження, тобто без PIN-коду. Для карт Mastercard цей ліміт становить 100 грн.; для карт Visa – 500 грн. Для дорожчих покупок платіжна система вимагає введення PIN-коду з метою безпеки. У 2019 році планується підвищення максимальної суми покупок без підтвердження (Mastercard до 500 грн.; Visa до 1000 грн.).

У II кварталі 2019 платіжні системи Visa і Mastercard планують запуснути в Україні пілотні проекти, що дозволять перетворити будь-який смартфон з NFC-модулем на платіжний термінал. Дана технологія покликана спростити процес прийому безготівкових платежів для малого і середнього бізнесу. Смартфон з відповідним платіжним ПЗ і NFC-модулем стане альтернативою для невеликого бізнесу, оскільки дозволить скоротити витрати, торговець буде платити лише комісію за самі платежі [5].

Отже, важливим напрямом розвитку зокрема і банківського сектору в Україні є впровадження сучасних технологій. Технологія безконтактної оплати в першу чергу покликана спростити оплату, зробити її більш зручною, швидкою та безпечною.

1. Статистика Міністерства фінансів України / Містерство Фінансів України. URL: <https://www.minfin.gov.ua>.

2. Україна серед лідерів за кількістю безконтактних платежів / Онлайн видання Nachasi. URL: <https://nachasi.com>.

3. Visa і Mastercard розповіли про плани на 2019 рік / Фінансовий портал Finance.ua. URL: <https://news.finance.ua>.

4. Статистика Національного Банку України / Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua>.

5. Смартфони з NFC-модулем перетворюються на платіжні термінали / Фінансовий портал Finance.ua. URL: <https://news.finance.ua/ua/news/-/445092/smartfony-z-nfc-modulem-peretvoryatsya-na-platizhni-terminaly>.